

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ

เนื่องจากประเทศจีนกับประเทศไทยมีภูมิภาคและสถานที่ใกล้เคียงกัน ตั้งแต่สมัยโบราณ จีน และไทยได้รักษาความสัมพันธ์อันเป็นมิตรภาพ และช่วยเหลือซึ่งกันและกันไม่ว่าจะเป็นด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และอื่น ๆ ประเทศจีนและประเทศไทยมีการจัดตั้ง และแลกเปลี่ยนความร่วมมือที่ดี โดยเป็นกระบวนการของโลกาภิวัตน์ ทั้งประเทศจีนและประเทศไทยเป็นสมาชิกในการพัฒนาความร่วมมือในอาเซียน – ลุ่มแม่น้ำโขง โครงการสร้างทางหลวงคูนหมิง – กรุงเทพฯ จะช่วยส่งเสริมการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจของประเทศจีน และประเทศไทยไปได้อย่างรวดเร็ว ปัจจุบันคนไทยเชื้อสายจีนใช้ชีวิตในประเทศไทยและได้รับการทั้งวัฒนธรรมและภาษาจีนอีกด้วย ภาษาจีนได้ทวีความสำคัญขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งในแง่ของการติดต่อสื่อสารและการทำธุรกิจด้วย ปัจจัยเรื่องขนาดของประเทศและจำนวนประชากร ทำให้ภาษาจีนเป็นภาษาที่มีคนใช้มากที่สุดในโลก และถือเป็นหนึ่งในห้าภาษาหลักขององค์การสหประชาชาติ ประกอบกับนโยบายปฏิรูปเศรษฐกิจและเปิดประเทศในยุคผู้นำใหม่ เช่น การเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (WTO) และการลงนามจัดตั้งเขตการค้าเสรีกับไทย แสดงให้เห็นว่าจีนเป็นประเทศที่มีโอกาสทางธุรกิจสูง เป็นตลาดการค้าที่ใหญ่อันดับต้น ๆ และมีแนวโน้มการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง รัฐบาลไทยได้กำหนดให้ภาษาจีนเป็นภาษาต่างประเทศที่สองสำหรับคนไทยจึงปฏิเสธไม่ได้ว่าการรู้ภาษาจีนย่อมมีประโยชน์อย่างยิ่ง คนที่สามารถใช้ภาษาจีนในการติดต่อสื่อสารได้คล่องแคล่ว ก็เท่ากับมีเครื่องมือชิ้นสำคัญที่จะนำไปสู่การสร้างความสัมพันธ์ การประกอบอาชีพ การขยายโอกาสทางธุรกิจ และการศึกษาหาความรู้ในวิทยาการแขนงต่างๆ ซึ่งภาษาจีนเปรียบเสมือนคลังภูมิปัญญาตะวันออกที่มีค่ามหาศาล ในประเทศไทยภาษาจีนเป็นเครื่องมือที่มีบทบาทสำคัญในการสื่อสารอย่างหนึ่งเพื่อส่งเสริมความร่วมมือ และแลกเปลี่ยนทางการค้าระหว่างไทยกับจีน ในปัจจุบันนี้ การเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ได้รับความนิยมนับเป็นอันดับสองรองจากภาษาอังกฤษ จากกระแสความนิยมของการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ มากมาย ปัญหาที่สำคัญมากที่สุดคือ ปัญหาขาดแคลนครูผู้สอน ปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการของไทยต้องขอครูอาสาสมัครชาวจีน มาจากทางการจีนกว่า 1,000 คน เพื่อมาช่วยสอนในโรงเรียนระดับต่าง ๆ ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอาชีวศึกษา

เนื่องจากการค้าและเศรษฐกิจของโลกได้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ประเทศทางตะวันออกมีอัตราความเจริญทางด้านเศรษฐกิจสูงขึ้นอย่างโดดเด่น โดยเฉพาะสาธารณรัฐประชาชนจีนซึ่งมีประชากรมากกว่าหนึ่งพันสามร้อยล้านคน ซึ่งรัฐบาลไทยมีนโยบายสนับสนุนการค้าการลงทุน และส่งเสริมความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และวิชาการระหว่างไทยกับจีนมากขึ้น ดังนั้น การสนับสนุนการเรียนการสอนภาษาจีนจึงมีความจำเป็นต่อการดำเนินธุรกิจในและการติดต่อค้าขายระหว่างสองประเทศเป็นอย่างยิ่ง กระทรวงศึกษาธิการได้เล็งเห็นความสำคัญของการเรียนการสอนภาษาจีนจึงได้ทำการจัดทำความตกลงด้านการศึกษาระหว่างไทยกับจีนได้หลายครั้ง โดยได้ทำบันทึกความเข้าใจ (MOU) ด้านวัฒนธรรมกับกระทรวงวัฒนธรรมจีน เมื่อปี พ.ศ. 2539 ต่อมาได้จัดทำแผนปฏิบัติการร่วม ระยะ 2 ปี โดยแผนที่ 1 ระหว่างปี พ.ศ.2541- 2542 แผนที่ 2 ระหว่างปี พ.ศ.2543 - 2544 และแผนที่ 3 ระหว่างปี พ.ศ. 2545 - 2546 นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการจีนได้เคยจัดทำบันทึกความเข้าใจความร่วมมือด้านอุดมศึกษากับทบวงมหาวิทยาลัยเมื่อปี พ.ศ.2542 แต่เมื่อประเทศไทยมีการปรับปรุงโครงสร้างกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการของจีนได้เสนอให้มีการปรับปรุง MOU ด้านการศึกษาระหว่างไทยกับจีนใหม่ โดยขอให้ฝ่ายไทยเป็นผู้กร่าง ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ ได้เชิญผู้แทนองค์กรหลักมาเข้าร่วมประชุมหารือ เมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2547 โดยมีรองปลัดกระทรวงศึกษาธิการฝ่ายต่างประเทศเป็นประธาน และมีการส่งร่างโต้ตอบกับฝ่ายจีนหลายครั้ง จนกระทั่งได้ข้อมติด้านเนื้อหาสาระของร่างความตกลงและกระทรวงศึกษาธิการ ได้นำเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบในการจัดทำความตกลงดังกล่าว แล้วมอบให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้ลงนามแล้ว ในการนี้ เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2552 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์) และรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการสาธารณรัฐประชาชนจีน (Mr. Hao Ping) ได้ลงนามในบันทึกความตกลงความร่วมมือด้านการศึกษาไทย-จีน (Agreement on Educational Cooperation) ณ มหาศาลาประชาชน กรุงปักกิ่ง โดยมีนายกรัฐมนตรีของไทยและจีนร่วมเป็นพยานการลงนามดังกล่าว

สำหรับวัตถุประสงค์ของความตกลงฉบับนี้ เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือทางการศึกษาและวิชาการระหว่างไทยกับจีน โดยมีสาระสำคัญได้แก่ การแลกเปลี่ยนคณะผู้แทนสองฝ่าย การแลกเปลี่ยนนักเรียนทุน การสอนภาษาและแลกเปลี่ยนครู การแลกเปลี่ยนทางวิชาการรวมทั้งความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและสถาบันการศึกษา ตลอดจนความร่วมมือด้านการฝึกอบรม เป็นต้น ทั้งนี้ ภาคีสองฝ่ายจะจัดตั้งคณะทำงานร่วม (Joint Working Group) เพื่อเป็นกลไกการดำเนินงานร่วมกันอย่างเป็นทางการต่อไป หลังจากนั้นกระทรวงศึกษาธิการอยู่ระหว่างการประชุมหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดตั้งคณะทำงานร่วม ไทย-จีน หนึ่ง กระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้จัดให้มีการจัดทำความ

ตกลงว่าด้วยการเทียบวุฒิการศึกษากับสาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาของทั้งสองฝ่าย สำหรับบันทึกความตกลงฉบับนี้ได้มีการลงนามความตกลงดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว โดยนาย วิจิตร ศรีสอ้าน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของไทย และ Prof. Zhou Ji รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการจีน เมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 2550 ณ กรุงปักกิ่ง ทั้งนี้ ได้มีการลงนามการขยายอายุความตกลงว่าด้วยการยอมรับปริญญาระดับอุดมศึกษาระหว่างกระทรวงศึกษาธิการไทย-จีน ฉบับใหม่ ระหว่าง นาย Hao Ping รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการจีน กับ นายชินวรณ์ - บุญเกียรติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการไทย โดยได้จัดขึ้นระหว่างการประชุมโต๊ะกลม ในวันที่ 2 สิงหาคม 2553 ที่มณฑลกุ้ยโจว สาธารณรัฐประชาชนจีน และได้ดำเนินความร่วมมือด้านการเรียนการสอนภาษาจีน โดยร่วมกับสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ (Office of Chinese Language Council International: TOCLCI หรือ HANBAN: อันป๋ัน) เดิมชื่อสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนเป็นภาษาต่างประเทศ (National Office for Teaching Chinese as a Foreign Language: NOCFL) เป็นหน่วยงานของรัฐบาลจีนที่รับผิดชอบในการสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศต่าง ๆ โดยการผลิตครูที่มีคุณภาพและคัดเลือกครูเพื่อส่งไปปฏิบัติงานในประเทศต่าง ๆ รวมทั้งสนับสนุนการจัดทำหลักสูตร การทดสอบความรู้ HSK การฝึกอบรมและผลิตสื่อการเรียนการสอนภาษาจีนสำนักงาน อันป๋ัน แห่งนี้เข้ามามีบทบาทในการดำเนินความร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการมากขึ้นในช่วงปี 2546 ซึ่งเป็นช่วงท้ายของแผนปฏิบัติงานด้านวัฒนธรรมฉบับที่ 3 โดยได้มีการส่งคณะผู้แทนมาเจรจากับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เพื่อหารือเกี่ยวกับแนวทางที่จะนำไปสู่การพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยมากขึ้น ได้แก่ การส่งครูจีนมาช่วยสอน การส่งผู้เชี่ยวชาญมาพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูภาษาจีน การให้ทุนฝึกอบรมแก่ครูไทย ตลอดจนการให้แบบเรียนเพื่อสอนในโรงเรียนเอกชน เป็นต้น ขณะเดียวกันรัฐบาลจีนได้ส่ง Ms. Pang Li มาเป็นเลขานุการเอกเพื่อดูแลด้านการศึกษาโดยตรง โดยแยกออกจากงานด้านวัฒนธรรม ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2546 เป็นต้นมา นอกจากนี้อันป๋ันได้ดำเนินความร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรและสื่อการเรียนภาษาจีน การพัฒนาครู และทุนต่าง ๆ กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถให้แก่คนไทยในการสื่อสารบนเวทีระหว่างประเทศ ทั้งด้านการค้าการลงทุน การทูต การท่องเที่ยว และการกระชับความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างประเทศ รวมถึงการเข้าถึงองค์ความรู้และเทคโนโลยีของสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งขณะนี้กระแสความนิยมเรียนรู้และใช้ภาษาจีนในหมู่คนไทยแพร่กระจายสูงมาก เนื่องจากมูลค่าการค้าการลงทุน และการท่องเที่ยวระหว่าง ไทย-จีน ขยายตัวอย่างรวดเร็ว กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดยุทธศาสตร์เพื่อการส่งเสริมการเรียนการสอน

ภาษาจีนด้วยมาตรการต่างๆ ในแต่ละระดับการศึกษา โดยได้รับการสนับสนุนจากกระทรวงศึกษาธิการแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนร่วมพัฒนาศักยภาพของครูไทยที่สอนภาษาจีนด้วยการจัดอบรมความรู้ด้านการใช้ภาษาและการสอน ณ สาธารณรัฐประชาชนจีน และคัดสรรครูอาสาสมัครจากจีนมาร่วมสอนในประเทศไทยในช่วงที่ประเทศไทยยังขาดแคลนครูผู้สอน และเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้กับเจ้าของภาษา ในปีการศึกษา 2549 สาธารณรัฐประชาชนจีนมอบหมายให้ฮั่นป๋าน (HANBAN) จัดส่งครูอาสาสมัครจีนมาสอนในสถานศึกษาต่างๆ ทั่วประเทศ จำนวน 337 คน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานประเทศไทย ได้กำหนดนโยบายแห่งชาติการวางแผนเชิงกลยุทธ์ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันระดับชาติ ส่งผลให้โรงเรียนของรัฐที่เปิดหลักสูตรภาษาจีนในประเทศไทยมากกว่า 500 แห่ง จำนวนนักเรียนที่เรียนภาษาจีนกว่า 200,000 คน จึงทำให้ครูอาสาสมัครจีนเดินทางมายังประเทศไทยเพื่อสอนภาษาจีน โครงการอาสาสมัครครูผู้สอนภาษาจีนนานาชาติตั้งแต่เริ่มต้นในปี 2546 ในประเทศไทย แนวโน้มการพัฒนาเป็นที่น่าพอใจอย่างมาก ปัจจุบันจำนวนของโรงเรียนที่เปิดหลักสูตรภาษาจีนในทุกระดับของโรงเรียนต่างๆ เพิ่มขึ้นมากกว่า 1,100 แห่ง จำนวนนักเรียนที่เรียนภาษาจีนจาก 50,000 คนเพิ่มมาถึง 400,000 คน (Gushihong, สำนักข่าวจีน-กรุงเทพ, 2551)

สำหรับ"โครงการอาสาสมัครครูผู้สอนภาษาจีนนานาชาติ" ในประเทศไทยนั้น กระทรวงศึกษาธิการกับสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ (ฮั่นป๋าน) ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้ทำข้อตกลงความร่วมมือในการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนให้กับประเทศไทย โดยฮั่นป๋านจะส่งครูอาสาสมัครจีนที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีมาสอนในโรงเรียนเอกชนเป็นเวลาอย่างน้อยหนึ่งปี โดยฮั่นป๋านจะให้การสนับสนุนแก่ครูอาสาสมัครจีนดังกล่าว เป็นเงินเดือนละ 500 เหรียญสหรัฐ และค่าโดยสารเครื่องบิน ไป-กลับ และโรงเรียนเอกชนที่รับครูอาสาสมัครจีนจะต้องรับผิดชอบตามเงื่อนไข (สำนักงานบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ที่ ศธ.0211.5/11008)

ด้วยเหตุผลที่ว่าจังหวัดเชียงรายซึ่งเป็นจังหวัดที่อยู่เหนือสุดของประเทศไทย และมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับจีน มีชาวจีนอพยพมาจากมณฑลยูนนานตั้งแต่ก่อนสงครามโลกครั้งที่สองที่อาศัยอยู่มากที่สุด ชุมชนคนจีนในจังหวัดเชียงรายเองก็มีการดำเนินการเรียนการสอนภาษาจีนภายในชุมชนเพื่อสืบทอดวัฒนธรรมประเพณีจีน ดังนั้นในวันที่ 23 ธันวาคม 2548สำนักงานการ
สอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศแห่งกระทรวงศึกษาธิการจีน (ฮั่นป๋าน) ได้อนุมัติโครงการความร่วมมือเพื่อจัดตั้งสถาบันขงจื่อระหว่างมหาวิทยาลัยเซี่ยเหมินกับมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง โดยตั้งเป้าหมายว่า มหาวิทยาลัยทั้งสองจะพยายามสร้างเอกลักษณ์ของสถาบันขงจื่อมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงด้วยจุดเด่นของทั้งสองฝ่ายในการดำเนินการร่วมกัน เพื่อให้สถาบันขงจื่อมหาวิทยาลัยแม่ฟ้า

หลวงเป็นแกนนำในการสอนภาษาจีนและเผยแพร่วัฒนธรรมจีนในประเทศไทย และศาสตราจารย์ พาน ฉื่อหมั้ว รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยเซี่ยเหมิน ได้นำคณะผู้บริหารมาเยือนมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ทั้งสองฝ่ายได้มีมติเห็นชอบในการแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการและคณะกรรมการบริหารของสถาบันขงจื่อ และเรื่องการคัดเลือกและจัดส่งครูอาสาสมัครมาช่วยสอน และการอบรมครูสอนภาษาจีนและการจัดหลักสูตรในการสอนภาษาจีน ภาษาจีนได้ทวีความสำคัญขึ้นเรื่อยๆ ทั้งในแง่ของการติดต่อสื่อสารและการทำธุรกิจด้วยปัจจัยเรื่องขนาดของประเทศและจำนวนประชากร ทำให้ภาษาจีนเป็นภาษาที่มีคนใช้มากที่สุดในโลกและถือเป็นหนึ่งในห้าภาษาหลักขององค์การสหประชาชาติ ประกอบกับนโยบายปฏิรูปเศรษฐกิจและเปิดประเทศในยุคผู้นำใหม่ เช่น การเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (WTO) และการลงนามจัดตั้งเขตการค้าเสรีกับไทย และจีนเป็นประเทศที่มีโอกาสทางธุรกิจสูง เป็นตลาดการค้าที่ใหญ่อันดับต้นๆ และมีแนวโน้มการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง รัฐบาลก็เพิ่งกำหนดให้จีนเป็นภาษาต่างประเทศภาษาที่สองสำหรับคนไทยจึงปฏิเสธไม่ได้ว่าการรู้ภาษาจีนย่อมมีประโยชน์อย่างยิ่ง คนที่สามารถใช้ภาษาจีนในการติดต่อสื่อสารได้คล่องแคล่วก็เท่ากับมีเครื่องมือชิ้นสำคัญที่จะนำไปสู่การสร้างความสัมพันธ์การประกอบอาชีพ การขยายโอกาสทางธุรกิจและการศึกษาหาความรู้ในวิทยาการแขนงต่างๆ ซึ่งภาษาจีนได้รับความสำคัญมากในพื้นที่นี้ ตั้งแต่ปี 2003 จังหวัดเชียงรายที่ได้รับครูอาสาสมัครจีนจำนวนมาก เพื่อให้เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน และโรงเรียนที่ขาดแคลนบุคลากรครูผู้สอนภาษาจีนที่มีความรู้ความสามารถทางภาษาจีนโดยตรง และไม่เพียงพอต่อความต้องการ ดังนั้นจึงเกิดโครงการครูอาสาสมัครสอนภาษาจีนเป็นโครงการความร่วมมือระหว่างสองประเทศ และเป็นแบบอย่างความร่วมมือฉันมิตรระหว่างประเทศ ซึ่งสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยาม-บรมราชกุมารี ทรงมีพระราชดำรัสบ่อยครั้งว่า ครูอาสาสมัครสอนภาษาจีนช่วยแก้ปัญหาความไม่เพียงพอของครูไทยที่สอนวิชาภาษาจีน มีบทบาทสำคัญต่อการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนในไทย จากความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจในการศึกษาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของครูอาสาสมัครจีนในโครงการครูอาสาสมัครจีนจากฮั่นป๋าน ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ณ จังหวัดเชียงราย เพื่อให้ทราบถึงผลสัมฤทธิ์ของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของครูอาสาสมัครจีน และเพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคด้านการเรียนการสอนภาษาจีนของครูอาสาสมัครจีนกับนักเรียนไทย

1.2 คำถามในการวิจัย

2.1 สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนของครูอาสาสมัครจีนให้แก่นักเรียนไทยเป็นอย่างไร

2.2 ผลสัมฤทธิ์ของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของนักเรียนที่เรียนกับครูอาสาสมัครจีนเป็นอย่างไรบ้าง

2.3 ปัญหาและอุปสรรคในการเรียนการสอนนักเรียนไทยของครูอาสาสมัครจีนมีสภาพเป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

3.1 เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของครูอาสาสมัครจีนจากสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน (ฮั่นปู้) ณ จังหวัดเชียงราย

3.2 เพื่อศึกษาถึงผลสัมฤทธิ์ของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของครูอาสาสมัครจีนจากสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน (ฮั่นปู้) ณ จังหวัดเชียงราย

3.3 เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคด้านการเรียนการสอนภาษาจีนของครูอาสาสมัครจีนกับนักเรียนไทย

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

1.4.1 ขอบเขตของพื้นที่

พื้นที่ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนที่มีครูอาสาสมัครจีนสอนวิชาภาษาจีน ในระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดเชียงราย จำนวน 8 โรงเรียน

1.4.2 ขอบเขตของเนื้อหา

การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของครูอาสาสมัครจีนในโครงการครูอาสาสมัครจีนจากฮั่นปู้ ณ จังหวัดเชียงราย ในปีการศึกษา 2554

1.4.3 ขอบเขตประชากร

ประชากรกลุ่มเป้าหมายในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูอาสาสมัครจีนและหัวหน้าสายในโครงการครูอาสาสมัครจีนจากฮั่นปู้ ในจังหวัดเชียงราย ปีการศึกษา 2554

นักเรียนที่เรียนภาษาจีนกับครูอาสาสมัครจีน ในโครงการครูอาสาสมัครจีนจากฮั่นปู้ ในจังหวัดเชียงราย ปีการศึกษา 2554

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาเป็นแนวทางในการจัดสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของครูอาสาสมัครจีนให้เกิดผลสัมฤทธิ์และสอดคล้องตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของไทย

1.5.2 เพื่อทราบถึงปัญหาและนำข้อมูลที่ได้เป็นแบบอย่างของปัญหาและแนวทางในการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนภาษาจีนโดยครูอาสาสมัครจีนเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงการสอนภาษาจีนของครูอาสาสมัครจีนในรุ่นต่อ ๆ ไป

1.6 นิยามศัพท์ทั่วไป

ฮั่นป๋าน หมายถึง สำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน (HANBAN)

ครูอาสาสมัครจีน หมายถึง นักศึกษาชาวจีนที่จบระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรีขึ้นไปไม่จำกัดสาขาจากประเทศจีน ที่เดินทางมาสอนภาษาจีนในโรงเรียนของจังหวัดเชียงราย ในปีการศึกษา 2554

การจัดการเรียนการสอนภาษาจีน หมายถึง การดำเนินการสอนของครูในการนำความรู้ความเข้าใจเรื่องหลักสูตรภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษาไปสู่การปฏิบัติ การสอน การวางแผนการสอน จุดประสงค์ เนื้อหา การจัดการเรียนการสอน การผลิตและ การใช้สื่อการสอน การวัดและการประเมินผล ตลอดจนการจัดตั้งอำนวยความสะดวกของโรงเรียนเรียนในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอน หมายถึง สภาพการณ์ที่ทำให้การปฏิบัติการสอน การดำเนินการสอน การวัดและประเมินของครูผู้สอนไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรภาษาจีน

ผลสัมฤทธิ์ของการจัดการเรียนการสอน หมายถึง ผลที่เกิดจากการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนโดยครูอาสาสมัครจีน ที่มุ่งการบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ และมีการวัดผลดังนี้

1.ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาจีนของนักเรียนจากแบบทดสอบ YCT

1.1 แบบทดสอบ YCT หมายถึง YCT ย่อมาจาก Youth Chinese Test, formerly Young Learners Chinese Test) YCT เป็นวิธีหนึ่งในการสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีนแบบมาตรฐานสากลเป็นการทดสอบเพื่อให้ผู้ที่กำลังศึกษาในระดับชั้นไม่เกินมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งมีภาษาแม่ที่ไม่ใช่ภาษาจีน มีความรู้ความสามารถใช้ภาษาจีนในชีวิตประจำวันและการเรียนได้ แบ่งการสอบ

เป็น 2 ส่วน คือ 1.การสอบข้อเขียน 2. การสอบพูด ซึ่งการสอบ 2 รูปแบบนี้จะแยกออกจากกันโดยสิ้นเชิง ผู้สอบจะต้องเลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง คือ

การสอบข้อเขียน จะสอบในระดับของ YCT 1 , YCT 2 , YCT 3 , YCT 4

การสอบพูด YCT ระดับต้น เทียบเท่ากับ YCT 1,2,3 , YCT ระดับกลาง เทียบเท่ากับ YCT 4

ดังนั้น การสอบข้อเขียน การสอบสนทนา YCT 4, YCT ระดับกลาง YCT 3 ,YCT ระดับต้น YCT 2 และ YCT 1

มาตรฐานของระดับ YCT

YCT 1 คือผู้เรียน มีความรู้ ความเข้าใจ การใช้คำศัพท์ ประโยคภาษาจีนที่ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างง่าย ๆ และสามารถเรียนต่อในระดับต่อไปได้

YCT 2 คือผู้เรียน มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถใช้คำศัพท์ ประโยคภาษาจีนได้อย่างง่าย ๆ ในการติดต่อสื่อสาร การแสดงความต้องการ อย่างเป็นลักษณะรูปธรรม

YCT 3 คือผู้เรียนใช้ภาษาจีนสนทนาได้อย่างคล่องแคล่ว รวมถึงการติดต่อสื่อสารในระดับนี้จะเทียบได้กับการสอบ HSK ระดับ 2

YCT 4 คือผู้เรียนสามารถใช้ภาษาจีนในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ และเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อภาษาจีน การท่องเที่ยวในประเทศจีน ตลอดจนการติดต่อสัมพันธ์ พบปะแลกเปลี่ยนสิ่งที่พบเห็น

การสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีน HSK คือการสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีนมาตรฐานสากลสำหรับผู้ที่ใช้ภาษาจีนเป็นภาษาที่สอง จัดโดยสำนักงานเผยแพร่ภาษาจีนระหว่างประเทศ ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 มหาวิทยาลัยภาษาและวัฒนธรรมปักกิ่ง สำนักงานกรุงเทพ ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นตัวแทนจัดสอบการวัดระดับความรู้ภาษาจีน HSK ในเขตกรุงเทพฯ

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 สำนักงานเผยแพร่ภาษาจีนระหว่างประเทศได้เปลี่ยนระบบการสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีน HSK เป็นระบบใหม่ โดยแบ่งการสอบออกเป็นสองส่วน คือ สอบข้อเขียน และการพูด

การสอบข้อเขียน แบ่งออกเป็น 6 ระดับดังนี้

ระดับที่ 1 สำหรับผู้สอบที่เข้าใจคำศัพท์และประโยคภาษาจีนง่าย ๆ เรียนรู้คำศัพท์มาแล้วอย่างน้อย 150 คำ

ระดับที่ 2 สำหรับผู้สอบที่สามารถใช้ภาษาจีนสื่อสารเรื่องง่าย ๆ ในชีวิตประจำวัน เรียนรู้คำศัพท์มาแล้วอย่างน้อย 300 คำ

ระดับที่ 3 สำหรับผู้สอบที่สามารถใช้ภาษาจีนสื่อสารเรื่องความเป็นอยู่ การศึกษา การทำงาน และท่องเที่ยวในประเทศจีน เป็นต้น เรียนรู้คำศัพท์มาแล้วอย่างน้อย 600 คำ

ระดับที่ 4 สำหรับผู้สอบที่สามารถใช้ภาษาจีนสื่อสารในหัวข้อที่กว้างขวางขึ้นและสามารถสื่อสารกับผู้ใช้ภาษาจีนเป็นภาษาแม่ได้อย่างคล่องแคล่ว เรียนรู้คำศัพท์มาแล้วอย่างน้อย 1,200 คำ

ระดับที่ 5 สำหรับผู้สอบที่สามารถอ่านเข้าใจภาษาจีนจากหนังสือพิมพ์และนิตยสารจีน ฟังเข้าใจรายการโทรทัศน์และภาพยนตร์จีน และสามารถพูดภาษาจีนในที่สาธารณะได้ เรียนรู้คำศัพท์มาแล้วอย่างน้อย 2,500 คำ

ระดับที่ 6 สำหรับผู้สอบที่สามารถฟังและอ่านข่าวสารภาษาจีนได้อย่างดี สามารถสื่อสารความคิดเห็นของตัวเองด้วยปากเปล่าหรือการเขียนเป็นภาษาจีนได้อย่างคล่องแคล่ว เรียนรู้คำศัพท์ภาษาจีน 5,000 คำขึ้นไป

การสอบพูด แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับต้น ระดับกลาง ระดับสูง

ผู้ที่สมัครสอบข้อเขียนระดับ 4 ขึ้นไปสามารถสมัครสอบพูดได้ การสมัครสอบข้อเขียนและสอบพูด จะต้องสมัครสอบแยกกัน

2. แบบประเมินผลของการจัดการเรียนการสอน โดยประเมินความคิดเห็นและความพึงพอใจของผู้เรียน ประกอบด้วย แบบสำรวจความคิดเห็นและความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนกับครูอาสาสมัครจีน

สถาบันขงจื่อ หมายถึงสถาบันที่อันปั่นมีนโยบายจัดตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนกลางและเผยแพร่วัฒนธรรมจีนให้แพร่หลายไปยังนานาประเทศ

การจัดตั้งศูนย์เครือข่ายส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้จัดตั้งศูนย์เครือข่ายส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนที่มีความพร้อมตามภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศ รวม 23 แห่ง โดยศูนย์เหล่านี้จะจัดการเรียนการสอนที่เข้มข้นและเป็นพี่เลี้ยงให้แก่โรงเรียนที่เปิดสอนภาษาจีนอื่น ๆ